

Arta vorbește cu noi o miniserie de dragul artei

un proiect ASOCIAȚIA
CULTURALĂ
PATRIMONIU
PENTRU
VIITOR

partener **didactic.ro**
CANCELARIA NAȚIONALĂ
www.practica.ro *Intuitext*

Episodul 3
Zefir - Iannis

Muntele Sainte Victoire cu pin mare

Autor: Paul Cézanne

c. 1882

Tehnica: ulei pe pânză; dimensiune tablou: 67 x 92.5 cm

Localizare: Galeria Courtauld, Londra

Iannis: Ce se aude?

Zefir: Salut! Cred că te referi la adierea mea.

I: Cine a vorbit?

Z: Sunt eu, Zefir, iar sunetul vine din tabloul lui Paul Cézanne, cel cu muntele.

I: Stai să mă apropii, să înțeleg mai bine.

Z: Da, vino.

I: Tu ești aici în tablou?

Z: Da, sunt un vânt cald care adie în zonele mediteranene, dar nu-mi arăt chipul.

I: Eu sunt din Grecia, am și eu acasă aceeași climă, dar nu credeam că la Londra este la fel. Apropo, mă cheamă Iannis, am 13 ani. De tine am auzit din mitologia noastră.

Z: Ai dreptate, la Londra nu, dar peisajul este din sudul Franței, de la Aix-en-Provence, unde clima este tot mediteraneană.

I: Și muntele acesta chiar există la Aix-en-Provence?

Z: Mai precis, muntele există puțin la est de Aix, crestele lui se întind pe o distanță de 18 km, iar zonele cele mai înalte abia depășesc 1000 m.

I: Iar pictorul locuia în zonă?

Z: Da, venea des în vizită la cumnatul său, într-o zonă numită Bellevue. Mai târziu și-a făcut și propriul atelier acolo. Din tren a observat pentru prima dată acest peisaj și i-a plăcut foarte mult. Atât de mult, încât l-a pictat de peste 80 de ori, din unghiuri foarte asemănătoare.

I: Da, și mie îmi place. Mi se pare foarte colorat. Oare nu putea să contureze mai bine casele, muntele și pinul? De exemplu, nu-mi dau seama dacă cerul e senin sau înnorat.

Z: Pentru că am zăbovit atât de mult prin acest peisaj, eu am putut înțelege alegerea lui. Să știi că ai observat, practic, ce este cel mai important în lucrările lui.

I: Îmi poți explica? Așa sunt toate picturile lui?

Z: Așa sunt cam toate lucrările lui, inclusiv toate peisajele cu Muntele Sainte-Victoire. Uite, lui Cézanne i-a plăcut cel mai mult culoarea. El a crezut că ea este cea mai importantă într-o lucrare și că nu are nevoie și de alte artificii de pictor pentru a face peisajul să pară cât mai real. De aceea, nu a mai acordat atenție multă desenului. Din nuanțe mai deschise sau mai închise de verde, galben, puțin albastru a reușit să ne arate că între tulpina pinului din prim plan și muntele din ultimul plan, se află și o fâșie de pământ cu case construite și parcele de pământ cultivate. Ți se mai pare că este plat peisajul?

I: Mă tot uit și cred că ai dreptate, primul este pinul, apoi văd un sat, iar în spate de tot muntele.

Z: Exact. Iar cerul este senin, petele acelea mici gălbui de lângă acele pinului sunt niște zone de lumină. Sigur ai observat până acum cum își fac loc razele soarelui printre frunzele unui arbore.

I: Da, înseamnă că era o zi cu soare. Dar în dreapta văd ceva mic boltit.

Z: Este un pod peste râul Arc, pe-acolo trecea și trenul cu care călătorea Paul Cézanne.

I: Aha! Ne arată și călătoria sa prin zonă. Parcă ne invită acolo.

Z: Exact. Cu cât privești mai mult, cu atât peisajul devine mai convingător. Dacă te mai uiți, o să vezi că pentru lucrurile din peisaj, pictorul a folosit forme geometrice, adică le-a construit de la ceva foarte simplu. De exemplu, muntele seamănă cu un triunghi, trunchiul pinului cu un cilindru, pereții caselor...

I: ... cu niște dreptunghiuri. Chiar și chiparoșii cu niște ovale foarte țuguiate. Acum îmi dau seama că nu trebuia să am deloc impresia că nu există depărtare în tablou, cum ar fi putut să fie un chiparos atât de mic față de un pin, sau un pin atât de mare față de o casă?!

Z: Exact. Ceea ce tu ai numit „depărtare” mai devreme, se numește în tablouri „adâncime” și ne indică exact ce este mai aproape într-o imagine sau mai departe. Iar aici, artistul a reușit acest lucru din niște forme geometrice și culoare foarte bine cântărită. Și mi se pare totul atât de armonios, încât tot îmi caut drum prin acest peisaj.

I: Dar de pictor ce-mi mai poți spune? Știi de ce i-a plăcut culoarea așa de mult?

Z: Păi, pictorul provenea dintr-o familie franceză destul de înstărită. Tatăl lui l-a convins să dea la Drept și să urmeze o carieră în acest domeniu. Dar chemarea lui Paul a fost alta și a reușit să și-o urmeze până la urmă. A și expus lucrări de-ale sale și, deși nu a fost înțeles din prima, a continuat să picteze fiind convins că atunci când faci ceea ce îți place cu hotărâre, vei avea și rezultate valoroase. Ultimii 15 ani de viața și i-a dedicat picturii peisajelor cu Sainte-Victoire. Lumea nu și-a dat seama imediat, dar prin felul său de a picta, Paul Cézanne a provocat o schimbare în artă. A dat naștere unui nou curent artistic, iar astăzi este considerat unul dintre cei mai talentați și pricepuți.

I: Parcă îmi place și mai mult de el acum.

Z: Li s-a întâmplat la fel și altora.

I: Dar oare a fost vreodată în drumeție pe munte?

Z: Se zice că da. Ba mai mult, se spune că a fost cu colegul lui de liceu, Émile Zola.

I: Asta înseamnă că chiar cunoștea zona foarte bine.

Z: Ți-am spus că da.

I: Ok. O să caut și eu fotografiile cu muntele astăzi. Oare ce culoare are?

Z: Nu vreau să-ți stric surpriza, îți spun doar că e din calcar. Iar dacă ajungi vreodată pe-acolo, să mergi neapărat în drumeție. Poate mergi și la atelierul pictorului.

I: Vei și tu pe-acolo de-adevăratelea?

Z: Poate într-o zi de mai.

I: Bine, mă duc să-i caut pe-ai mei să le povestesc ce-am aflat.

Z: Pe curând!

Timp de reflecție

1. Consultă o hartă tipărită sau digitală și află poziționarea Aix-en-Provence.
2. Caută imagini cu Muntele Sainte-Victoire pe internet. Compară imaginile găsite până o găsești pe cea mai apropiată. Noi am găsit una.

Sursa foto: LeParisien.fr

3. Privește detaliul de mai sus. De ce crezi că au fost necesare nuanțe închise și deschise de gri pentru pictarea podului?
4. Află cum se numește curentul inițiat de Paul Cézanne. Avem și un indiciu: este următorul curent după impresionism.

Autor: Sorina Neacșu